

İKV BİLGİ NOTU

TÜİK 2023 Uluslararası Göç İstatistikleri

Tunç İbrahim Ceylan, İKV Uzman Yardımcısı

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından her yılın temmuz ayında yayımlanan uluslararası göç istatistikleri verisi bu yıl, 19 Temmuz 2024 tarihinde kamuoyuyla paylaşıldı. Göçün gerçekleştiği iller, göçü gerçekleştiren kişilerin vatandaşlık bağları, göçün cinsiyet ve yaş grubu bazlı dağılımı gibi bilgilere ulaşımı mümkün kılan bu veriler, göç hareketliliği konusunda yapılacak araştırmalar ve tartışmalar için önemli bir kaynak niteliğinde. 2023 yılına ait verilerin sunulduğu istatistiklerde¹ ise göze çarpan başlıca iki bulgu, Türkiye’den giden göçte yaşanan artış ve hem gelen hem giden göç içerisindeki genç ve genç yetişkinlerin oransal ağırlığı oldu.

Uluslararası Göç İstatistikleri 2023 verileri Türkiye’ye gelen göç açısından incelendiğinde 2023 yılında Türkiye’ye yurt dışından yapılan göçlerin, 2022’ye kıyasla %35,9’luk bir azalış gösterdiği ve toplamda 316 bin 456 kişi olarak gerçekleştiği görülüyor. Bu sayı 2021 yılında 739 bin 364, 2022 yılında ise 494 bin 52 kişi olarak kaydedilmişti. Bu veriler ışığında Türkiye’ye gelen göçte yakın vadede bir azalış trendi izlendiği söylenebilir.

2023 yılında Türkiye’ye göç edenlerin cinsiyete göre dağılımına bakıldığında %54,2 erkek, %45,8 kadın şeklinde bir tabloya rastlanırken; gelen göçün yaş gruplarına göre dağılımı incelendiğinde %12,7 ile 20-24 yaş; %10,8 ile 25-29 yaş, %10,3 ile 15-19 yaş grupları listenin başında yer alıyor.

Verilere göre 2023 yılında Türkiye’ye göçün önemli bir kısmının İstanbul’a gerçekleştiği görülüyor. Toplam uluslararası göçün (316 bin 456) %29,2’lik bir kısmının İstanbul’a, %9,5’inin Antalya’ya, %6,5’inin Ankara’ya, %4,9’unun Mersin’e ve %4,4’ünün ise Bursa’ya yapıldığı ortaya çıkıyor. Türkiye’ye göç edenlerin 101 bin 677’sinin Türk vatandaşı, 241 bin 779’unun yabancı uyruklu olduğu verilerde sunulmakta. Gelen göçte %13,2’lik bir paya sahip olan Rusya Federasyonu vatandaşlarını, %8,2 ile Azerbaycan, %7,3 ile Türkmenistan, %6,7 ile İran ve %5,9 ile Afganistan vatandaşları takip ediyor.

Türkiye’den giden göçe ilişkin istatistikler ele alındığında ise 2023 yılında da son yıllarda giderek yükselen yurt dışına göç trendinin korunduğu söylenebilir. 2023 yılında 291 bin 377’si Türk vatandaşı ve 423 bin 202’si yabancı uyruklu olmak üzere toplamda 714 bin 579 kişinin Türkiye’den göç ettiği belirtiliyor. Bir önceki yıla kıyasla %53’lük bir artışa

¹ TÜİK, “Uluslararası Göç İstatistikleri, 2023”, 19.07.2024, <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Uluslararası-Göç-İstatistikleri-2023-53544#:~:text=T%C3%9C%C4%B0K%20Kurumsal&text=Yurt%20d%C4%B1%C5%9F%C4%B1ndan%20T%C3%BCrkiye'ye%20g%C3%B6%C3%A7%20ise%20yabanc%C4%B1%20uyruklular%20olu%C5%9Fturdu.>

işaret eden bu yükseliş ilgili veri setindeki önemli bulgulardan birisi. Türkiye'den göç, 2022 yılında 139 bin 531 Türk vatandaşı ve 327 bin 383 yabancı uyruklu ile toplamda 466 bin 914; 2021 yılında ise 103 bin 613 Türk vatandaşı ve 184 bin 38 yabancı uyruklu ile toplamda 287 bin 651 olarak gerçekleşmişti.

Giden göçün cinsiyet bazlı dağılımına bakıldığında bu dağılımın %55,2 erkek, %44,8 kadın olarak gerçekleştiği görülüyor. Yaş gruplarına göre dağılımda ise gelen göçe benzer bir şekilde en fazla hareketliliğin %15 ile 25-29 yaş grubunda yaşandığı ifade ediliyor. Ardından %12,9 ile 30-34; %12,5 ile 20-24 yaş grubu geliyor.

İstanbul %36,4 ile giden göçün gerçekleştiği şehirler arasında çok önemli bir paya sahip. İstanbul'u %10 ile Antalya, %7,1 ile Ankara, %3,5 ile İzmir ve %2,6 ile Bursa takip ediyor. Türkiye'den giden göçün vatandaşlıklar temelindeki dağılımında ise gelen göçe benzer bir tabloyla karşılaşıyor. %17 ile Rusya Federasyonu vatandaşları, Türkiye'den giden göçte ilk sırada yer alırken, bu grubu %15,7 ile Irak, %8,3 ile Afganistan, %6,5 ile İran ve %4,9 ile Türkmenistan vatandaşlarının izlediği belirtiliyor.

2023 yılı Uluslararası Göç İstatistikleri'ne bakıldığında dikkat çeken pek çok unsur arasında, özellikle Türkiye'den giden göçte yaşanan önemli artış ve hem gelen hem de giden göçün yaş grupları arasındaki dağılımı öne çıkıyor. Son yıllar baz alındığında giden göçte hem Türk vatandaşlarının hem de yabancı uyrukluların sayısının arttığı görülüyor. Ayrıca genç ve genç yetişkin olarak nitelenebilecek 20-24, 25-29 ve 30-34 yaş grubunun hem gelen hem de giden göçteki ağırlığı dikkate değer. Bu hâliyle dahi oldukça değerli bir kaynak olan bu veriler, eğitim durumu, meslek, ekonomik ve sosyal açıdan bulunulan konum gibi parametrelerin de dâhil edildiği bir durumda araştırmacılar için çok daha verimli bir kaynak olabilir.